

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie IV./2016
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 620/2015
populárny názov	Vydanie bezdôvodného obohatenia
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	02.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	V prípade žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia nemožno dospieť k meritórnemu záveru o dôvodnosti či nedôvodnosti žaloby bez toho, aby sa zo skutkového hľadiska ujasnilo, o ktorú z viacerých zákonných skutkových podstát bezdôvodného obohatenia ide. Opačný postup treba z ústavno-právneho hľadiska považovať za arbitrárny.
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľky pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“).</p> <p>Sťažovateľka 4 roky po uzavretí nájomnej zmluvy s žalovaným zistila, že skutočná plocha prenajímaných priestorov je výrazne nižšia, než z akej sa vychádzalo pri stanovení výšky nájmu a preto sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o zaplatenie sumy 1 393 011,91 € s prísl., pričom zároveň bolo vyhovené vzájomnej žalobe žalovanej na zaplatenie sumy 1 264 389,82 € s prísl. Rozsudkom krajského bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Uznesením najvyššieho súdu bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu.</p> <p>Hlavnou námietkou sťažovateľky je nesúhlas s právnym názorom všeobecných súdov, podľa ktorého na strane žalovanej nevzniklo bezdôvodné obohatenie, ak sťažovateľka platila žalovanej nájomné aj za tie priestory, ktoré jej žalovaná reálne neodovzdala, keďže sťažovateľka platila žalovanej nájomné dohodnuté v nájomnej zmluve.</p> <p>Sťažovateľka namietala nezákonnosť vykonávania listinných dôkazov. Keďže pojednávanie trvalo iba jednu hodinu a spis mal takmer 600 strán, nebolo reálne možné, aby boli listinné dôkazy prečítané. Sťažovateľka nesúhlasila s tým, že napriek jej návrhu nedošlo k doplneniu dokazovania (nariadením znaleckého dokazovania, výsluchom svedkov) s cieľom zistiť výmeru prenajatých priestorov. Sťažovateľka namietala, že krajský súd dospel k odlišnému skutkovému záveru ako okresný súd, a to bez vykonania dokazovania.</p>

z odôvodnenia**K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozsudkom krajského súdu**

Podľa názoru ústavného súdu za rozhodujúci moment treba považovať skutočnosť, že sťažovateľka uplatnila žalované nároky z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia, pričom výslovne neuviedla, o ktorý prípad bezdôvodného obohatenia má podľa nej ísť, hoci z ustanovenia § 451 ods. 2 a § 454 Občianskeho zákonníka vyplýva, že bezdôvodným obohatením je jednak majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, ďalej plnením z neplatného právneho úkonu, potom plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, tiež plnením získaným z nepoctivých zdrojov, a napokon bezdôvodne sa obohati aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

Zo žalobných tvrdení sťažovateľky vyplýva, že až dodatočne (asi 4 roky po uzavretí nájmovej zmluvy) zistila, že skutočná plocha prenajímaných priestorov je výrazne nižšia, než z akej sa vychádzalo pri stanovení výšky nájmu. Napriek takto skutkovo prezentovanému nároku sťažovateľky sa všeobecné súdy nijako bližšie nezamerali na ujasnenie otázky, či sťažovateľka nájmnú zmluvu uzavrela v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá bola rozhodujúca pre jej uzavretie, hoci prípadný záver o uzavretí zmluvy v omyle by mohol zakladať neplatnosť zmluvy (čiastočnú neplatnosť) v zmysle § 49a Občianskeho zákonníka.

Rovnako sa všeobecné súdy nezamerali ani na skúmanie otázky platnosti zmluvy z pohľadu tej námietky sťažovateľky, podľa ktorej prenajatá plocha vo výmere uvedenej v zmluve nebola v skutočnosti k dispozícii, čo by znamenalo, že dohodnutý predmet nájmu v rozsahu uvedenom v zmluve neexistoval (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Ďalej nebola vylúčená ani možnosť, že plošná výmera prenajatých priestorov uvedená v zmluve síce existovala, ale nebola v skutočnosti v celej dojednej veľkosti sťažovateľke odovzdaná, čo by mohlo po právnej stránke indikovať prípadný záver o plnení bez právneho dôvodu.

Navyše, v rámci skúmania uvedených otázok bolo plne namieste požadovať od sťažovateľky, aby svoje rozhodujúce tvrdenie o vzniku bezdôvodného obohatenia zo skutkového hľadiska spresnila tak, aby bolo zrejmé, o ktorý prípad bezdôvodného obohatenia má podľa nej ísť.

V prípade žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia spravidla nemožno dospieť k meritórnemu záveru o dôvodnosti či nedôvodnosti žaloby bez toho, aby sa zo skutkového hľadiska ujasnilo, o ktorú z viacerých zákonných skutkových podstát bezdôvodného obohatenia ide. Opačný postup treba z ústavno-právneho hľadiska považovať za arbitrárny.

Možno uzavrieť, že v konaní vedenom krajským súdom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľka uplatnila v dovolacom konaní celý rad námietok procesno-právneho charakteru. Vadou v zmysle § 237 Občianskeho súdneho poriadku namietanou v dovolaní bolo nezákonné vykonanie listinných dôkazov okresným súdom, ako aj odchýlenie sa krajského súdu od skutkových zistení okresného súdu bez toho, aby krajský súd nariadil pojednávanie a zopakoval dokazovanie.

Z pohľadu ústavného súdu sa v súvislosti s námietkou nezákonného vykonania listinných dôkazov javí ako podstatné, že obsah listinných dôkazov nie je medzi účastníkmi sporný. Keďže jadro námietky sa sústreďuje na tvrdenie, že v skutočnosti nemohlo k prečítaniu listinných dôkazov pre nedostatok času fyzicky naozaj dôjsť, za podstatné treba považovať, že sťažovateľka priamo na pojednávaní nijaké námietky v súvislosti s čítaním listinných dôkazov na okresnom súde neuplatnila. Znamená to, že so spôsobom vykonania týchto dôkazov zo strany okresného súdu súhlasila a nepociťovala v tejto súvislosti žiadne ukrátenie na svojich procesných právach.

Za nedôvodnú treba považovať aj námietku, podľa ktorej krajský súd bez vykonania vlastného dokazovania na odvolacom pojednávaní mal dospieť k odlišnému skutkovému záveru ako okresný súd. Podľa názoru ústavného súdu v skutočnosti nešlo o odlišné skutkové zistenia, keďže tak z rozsudku okresného

	<p>súdu, ako aj z rozsudku krajského súdu je zrejmé, že podľa preberacieho protokolu sťažovateľka prevzala od žalovanej predmet nájmu vyplývajúci zo zmluvy o nájme.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených úvah, nebolo možné sťažnosti v časti smerujúcej proti najvyššiemu súdu vyhovieť.</p> <p>Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, že:</p> <p><u>Krajský súd v Bratislave porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.</u></p> <p><u>Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušila a vec vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	bezdôvodné obohatenie - vydanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu

spisová značka	II. ÚS 637/2015
populárny názov	Premlčanie nároku na náhradu škody spôsobenej porušením zákona o verejnom obstarávaní
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Ústavný súd nezasahuje do zásadných otázok súkromnoprávnej doktríny, ak tieto nemajú ústavnoprávny dosah a ak všeobecné súdy priklon k niektorému z možných riešení odôvodnia ústavne konformným spôsobom.
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie označených práv rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“), podľa ktorých sa otázky premlčania nároku na náhradu škody spôsobenej porušením zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní v prerokúvanej veci posudzovali podľa pravidiel Občianskeho zákonníka.</p> <p>Sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) domáhala, aby uložil žalovanej obci Š. povinnosť zaplatiť sumu 247 011,19 € ako náhradu škody a ušlého zisku, ktoré sťažovateľke vznikli tým, že žalovaná po oznámení prijatia ponuky sťažovateľky vo verejnej súťaži vyhlásenej na predmet obstarávania neoprávnene zrušila verejnú súťaž. Okresný súd žalobu zamietol, pričom v relevantnej časti odôvodnenia rozsudku uviedol, že vzhľadom na vzťah občianskoprávny, došlo k premlčaniu práva sťažovateľky, a to uplynutím dvojročnej premlčacej lehoty. O odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, že nárok sťažovateľky je premlčaný s poukazom na § 100 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Rozsudok krajského súdu napadol na základe podnetu sťažovateľky generálny prokurátor mimoriadnym dovolaním. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom mimoriadne dovolanie zamietol.</p> <p>Podstatou veci je posúdenie ústavnosti výkladu ustanovení aplikovaných</p>

	<p>najvyšším súdom, najmä ustanovení vymedzujúcich vzťah medzi Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom a z nich vyplývajúce právne posúdenie premlčania sťažovateľských nárokov na náhradu škody zo zodpovednostného záväzkovo-právneho vzťahu, ktorý vznikol na základe porušenia povinnosti podľa osobitného predpisu, konkrétne zákona o verejnom obstarávaní.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>V zložitosti procesných vzťahov nie je v Slovenskej republike pre najvyšší súd ľahké vyjadrovať hmotnoprávny názor. Ak sa nejaký ustáľuje, ba až fixuje a umocňuje tak právnu istotu, je namieste citlivý, precízny, a nie súťaživý postoj ústavného súdu. To neznamená akúsi právnu neangažovanosť, ale rešpekt k hodnote ustálenej judikatúry v rozmanitosti podústavného práva, a to zvlášť na poli (mimoriadneho) dovolania.</p> <p>Predmetom sporu v tejto veci bolo posúdenie otázky premlčania nároku na náhradu škody spôsobenej porušením zákona o verejnom obstarávaní, pričom podľa ustálenia krajským súdom a najvyšším súdom sa právny základ nároku posudzuje podľa pravidiel Občianskeho zákonníka.</p> <p>Ústavný súd už v prípade iného mimozmluvného záväzkového vzťahu (nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia) rozhodol, že nie je ústavne nekonformný záver, podľa ktorého sa premlčanie nároku za splnenia podmienok § 261 Obchodného zákonníka spravuje Obchodným zákonníkom napriek tomu, že predpoklady nároku sa spravujú Občianskym zákonníkom (IV. ÚS 214/04).</p> <p>V akademickej doktríne sa objavujú dva názory na premlčanie deliktuálnych nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením povinností ustanovených iným predpisom, ako je Obchodný zákonník.</p> <p>Prvý z nich rozlišuje medzi deliktuálnymi a kontraktuálnymi nárokmi a vychádza z toho, že obmedzenie § 757 Obchodného zákonníka vplyva aj na možnosť použitia všeobecných ustanovení tretej časti Obchodného zákonníka na deliktuálne právne vzťahy. Z toho vyvodzuje, že aplikáciu obchodnoprávneho režimu premlčania nie je možné pripustiť na prípady porušenia iných predpisov, ako je Obchodný zákonník.</p> <p>Druhý z nich pripúšťa aplikáciu obchodnoprávneho režimu aj na premlčanie deliktuálnych nárokov na náhradu škody, ak sú splnené predpoklady § 261 Obchodného zákonníka, a to bez ohľadu na § 757 Obchodného zákonníka. Za relevantné považuje vymedzenie obchodného záväzkového vzťahu bez ohľadu na dôvod jeho vzniku.</p> <p>Nezdá sa však, že by sa v doktríne bol vytvoril prevažujúci názor. Taktiež sa nezdá, že by bola v tejto otázke ustálená judikatúra, od ktorej by sa najvyšší súd nemal bez riadneho odôvodnenia odchyliť.</p> <p>Nie je úlohou ústavného súdu robiť arbitra zásadných otázok súkromnoprávnej doktríny, ak tieto nemajú ústavnoprávny dosah a ak všeobecné súdy príklon k niektorému z možných riešení odôvodnia ústavne konformným spôsobom. Je úlohou najvyššieho súdu (a všeobecných súdov), aby zhodnotil, aké účinky na právnu klasifikáciu daného vzťahu má obmedzenie ustanovené v § 757 Obchodného zákonníka.</p> <p>Najvyšší súd podobne ako krajský súd vychádzali z názoru, že na aplikovanie obchodnoprávneho režimu je potrebné, aby existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky § 261 ods. 1 alebo 2 Obchodného zákonníka. Dospel pritom k záveru, že porušenie povinností nie je porušením záväzkového vzťahu v zmysle § 261 ods. 1 ani 2 Obchodného zákonníka. Vyššie načrtnutú súvislosť (vplyv § 757 Obchodného zákonníka na posúdenie právneho režimu zodpovednostného vzťahu) odôvodnil najvyšší súd úvahou, podľa ktorej: „v danom prípade nedošlo k porušeniu povinností uložených Obchodným zákonníkom, naplnenie predpokladov tejto zodpovednosti treba posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy zodpovednosti za škodu, ktorou sú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to vrátane zániku práva domôcť sa plnenia v dôsledku vznesenia námietky premlčania.“</p> <p>Hoci možno mať voči odôvodneniu najvyššieho súdu určité výhrady, priklonil sa v tomto prípade najvyšší súd k riešeniu, ktoré ústavný súd považuje za jedno z možných, nevyklučujúce odlišné posúdenie otázky v budúcnosti.</p> <p>Napriek pochybnostiam, ktoré ústavný súd vyslovil o vzťahu obchodnoprávnych a občianskoprávnych záväzkových vzťahov, nie je napadnutý rozsudok z tohto pohľadu odôvodnený a vecne rozhodnutý ústavne nekonformným spôsobom.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že</p>

	<u>Základné práva sťažovateľky podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené neboli.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 133/08, I. ÚS 205/07, II. ÚS 250/2011, IV. ÚS 214/04 ESĽP: Michnicová v. Slovenská republika
súvisiace právne predpisy	zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov § 261 ods. 1 a 2 zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov § 757
kľúčové slová	premlčanie výklad (interpretácia)

spisová značka	II. ÚS 653/2015
populárny názov	Náhrada dávok sociálneho poistenia
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“).</p> <p>Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol účastníkom konania o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu náhrady poistného plnenia vedeného Okresným súdom Námestovo (ďalej aj „okresný súd“) v procesnom postavení odporcu. Okresný súd zaviazal sťažovateľa (odporcu) zaplatiť navrhovateľovi náhradu poistného plnenia spolu s príslušenstvom. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.</p> <p>Podľa tvrdenia sťažovateľa krajský súd pochybil v tom, že:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „vady z nedostatočne zisteného skutkového stavu viedli krajský súd k nesprávnym právnym záverom“ vo vzťahu k posudzovaniu otázky zodpovednosti za škodu, - napadnuté rozhodnutie krajského súdu „nezodpovedá platnému právnemu poriadku aj v otázkach posúdenia práva na náhradu dávok sociálneho poistenia v prospech Sociálnej poisťovne“.
z odôvodnenia	V súvislosti so skúmaním sťažnostnej argumentácie sťažovateľa poukázal ústavný súd na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu a na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Z vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že dňa 13. augusta došlo k dopravnej nehode, pri ktorej I. H. ako vodička motorového vozidla v dôsledku nesprávnej techniky a spôsobu jazdy spôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k jej úmrtiu a k zraneniu sťažovateľa. I. H. v čase nehody nemala vodičské oprávnenie. Sťažovateľ je v dôsledku zranení považovaný za invalidného a Sociálna poisťovňa mu vypláca invalidný dôchodok, ktorý si následne uplatňuje zo zákonného poistenia zodpovednosti sťažovateľa. Na motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda sa vzťahovalo zákonné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Navrhovateľ (pozn., Slovenská kancelária poisťovateľov) sťažovateľovi ako poškodenému vyplatil dňa 3. decembra 2012 Sociálnej poisťovni sumu 3 627,04 Eur ako náhradu za vyplatený invalidný dôchodok.

	<p>Navrhovateľ si uplatnil náhradu vyplatených súd v zmysle § 11 ods. 1 písm. e) vyhlášky č. 423/1991 Zb., podľa ktorého má poisťovňa právo na náhradu súm, ktoré vyplatila z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, proti poistenému, ktorý zveril vedenie motorového vozidla osobe, ktorá nemala vodičské oprávnenie. V zmysle § 11 ods. 5 vyhlášky výška náhrady nemôže presiahnuť úhrn súd, ktoré poisťovňa vyplatila z dôvodu poistnej udalosti. Je len na poisťovateľovi, či sa rozhodne uplatniť si náhradu všetkých vyplatených súm alebo upustí od uplatnenia svojho práva. Súd pri rozhodovaní o postihu nie je oprávnený aplikovať moderačné ustanovenie § 450 občianskeho zákonníka ani podľa § 25 citovanej vyhlášky. Keďže invalidný dôchodok je vyplácaný vo forme opakujúcich sa dávok, má poisťovateľ právo uplatniť si postih voči sťažovateľovi z dôvodu zverenia motorového vozidla zakaždým, ako príslušnú náhradu vyplatených dávok invalidného dôchodku vyplatí Sociálnej poisťovni. Súd uviedol, že práve porušenie povinnosti na strane sťažovateľa spočívajúce vo zverení motorového vozidla osobe bez vodičského oprávnenia je príčinou vzniku práva navrhovateľa na postih a je jednoznačné, že odporca sa takémuto postihu mohol jednoducho vyhnúť tým, že by si riadne plnil svoje zákonné povinnosti a vedenie motorového vozidla takejto osobe nezveril.</p> <p>Z citovanej časti odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného dokazovaním vykonaným tým istým súdom v inej veci, ktorá s vecou sťažovateľa skutkovo i právne súvisí. Ústavný súd z pripojeného rozsudku okresného súdu zistil, že vykonaným dokazovaním, bolo preukázané, že sťažovateľ bol poisteným v zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky č. 423/1991 Zb. Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „vyhláška“), keďže bol vlastníkom vozidla v čase nehody (bez ohľadu na to, že ešte nebol vykonaný prepis prevodu vlastníctva vozidla na políciu), a že jeho vedenie zveril svojej priateľke, ktorá v čase dopravnej nehody nemala vodičské oprávnenie, v čase nehody ako vlastník a prevádzkovateľ auta sedel na mieste spolujazdca a žiadne iné osoby sa vo vozidle nenachádzali.</p> <p>Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu z hľadiska zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie dotknutých právnych noriem (§ 427 ods. 1 občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 písm. e), § 11 ods. 5 vyhlášky) s ústavou i dohovorom a konštatuje, že z neho nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Aplikácia právnych noriem relevantných vo vzťahu k otázke zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla i vo vzťahu k otázke náhrady poistného plnenia uplatnená v napadnutom rozsudku krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, pričom krajským súdom vyvedené právne závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, <u>že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline porušené neboli.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 147/08, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05, II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 250/09</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov § 427 ods. 1 vyhláška Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla § 3 ods. 1 vyhláška Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla § 11 ods. 1 písm. e) vyhláška Ministerstva financií SR č. 423/1991 Zb. ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou</p>

	motorového vozidla § 11 ods. 5
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na súdnu ochranu dokazovanie - v občianskom súdnom konaní skutkový stav veci - zistenie aplikácia právnych noriem

spisová značka	II. ÚS 662/2015
populárny názov	Rovnosť účastníkov v správnom konaní
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Nie je možné pripustiť, aby skrátenie práv účastníka konania spôsobené druhým účastníkom konania bolo v konečnom dôsledku vyhodnotené v prospech toho účastníka konania, ktorý uplatnenie práv druhého účastníka konania znemožnil.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vystupoval v pozícii účastníka správneho konania ako vlastník susediacej nehnuteľnosti a predmetom konania bola dodatočná legalizácia zmeny dokončenej stavby rodinného domu. Rozhodnutím obce bola dodatočne povolená stavba. Následným rozhodnutím odboru výstavby a bytovej politiky, oddelenia štátnej stavebnej správy Obvodného úradu Trnava (ďalej len „obvodný úrad“) bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a rozhodnutie obce bolo potvrdené. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) bola zamietnutá žaloba sťažovateľa o preskúmanie rozhodnutia obvodného úradu. Následným rozsudkom najvyššieho súdu bol rozsudok krajského súdu potvrdený. Sťažovateľ považuje za porušenie svojich práv podľa ústavy a dohovoru skutočnosť, že mu nebola umožnená účasť na miestnom zisťovaní konanom 21. augusta 2012, čím sa mu odoprela možnosť oboznámiť sa so skutočným stavom nehnuteľnosti, navrhnúť ďalšie dôkazy a klásť otázky, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie.
z odôvodnenia	Sťažovateľ bol ako vlastník susediacej nehnuteľnosti účastníkom stavebného konania začatého na návrh stavebníka, ktorý sa domáhal povolenia zmeny dokončenej stavby svojho rodinného domu. Vzhľadom na citované ustanovenie § 4 ods. 2 správneho poriadku, ale predovšetkým vychádzajúc z čl. 47 ods. 3 ústavy, mal preto sťažovateľ v prebiehajúcom konaní rovnaké procesné práva a povinnosti ako stavebník. Napriek tomu, hoci bol o termíne miestneho zisťovania upovedomený a chcel sa ho zúčastniť, nemohol tak urobiť, pretože stavebník ako vlastník pozemku mu nedovolil na pozemok vstúpiť. Konajúca obec ako stavebný úrad miestne zisťovanie vykonala bez toho, aby sa pokúsila zákonnými prostriedkami dosiahnuť účasť sťažovateľa ako účastníka konania pri tomto procesnom úkone. Nedošlo teda k vydaniu rozhodnutia, ktorým by sa stavebníkovi uložila povinnosť strpieť vstup sťažovateľa na jeho pozemok na účely vykonania miestneho zisťovania [§ 43 ods. 1 písm. a) správneho poriadku], ale ani k uloženiu poriadkovej pokuty stavebníkovi za sťažovanie postupu konania (§ 45 ods. 1 správneho poriadku). Konajúca obec teda nepodnikla vôbec nič na presadenie práva sťažovateľa zúčastniť sa miestneho zisťovania, ale len pasívne akceptovala stav nerovnosti sťažovateľa v jeho účastníckych právach, ktorý vznikol v dôsledku postoja stavebníka. Podľa názoru ústavného súdu preto došlo k porušeniu princípu rovnosti zbrani medzi účastníkmi konania ako jedného zo základných princíпов spravodlivého procesu. Rovnosť zbrani je inherentným prvkom spravodlivého procesu (Neumeister c. Rakúsko). Právo na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa právo, aby každá strana občianskeho súdneho konania mala primeranú možnosť obhajovať svoju záležitosť pred súdom za podmienok, ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (Szwabovicz c. Švédsko). Vychádzajúc z toho, že konajúca obec napriek námietkam sťažovateľa

	<p>nepodnikla žiadne zákonné kroky na ochranu jeho procesných práv, nemožno dospieť ani k záveru (ako to naznačuje najvyšší súd a stavebník), že v danom prípade táto nerovnosť v postavení účastníkov nediskvalifikovala celý proces ako proces spravodlivý. Nie je totiž možné pripustiť, aby skrátenie práv účastníka konania spôsobené druhým účastníkom konania bolo v konečnom dôsledku vyhodnotené v prospech toho účastníka konania, ktorý uplatnenie práv druhého účastníka konania znemožnil.</p> <p>Treba tiež dodať, že uvedené pochybenie obce nebolo napravené v odvolacom konaní, ale ani v rámci správneho súdnictva. Najvyšší súd zaujal dokonca stanovisko, podľa ktorého stavebný úrad nemá oprávnenie prikázať vlastníčkovi pozemku, aby strpel prítomnosť sťažovateľa na svojom pozemku.</p> <p>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že: <u>Najvyšší súd Slovenskej republiky porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s námietskou umožniť mu zúčastniť sa miestneho zisťovania.</u></p> <p><u>Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	ESLP: Neumeister c. Rakúsko; Szwabovicz c. Švédsko
súvisiace právne predpisy	zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov
klúčové slová	správne konanie - účastník v správnom konaní správne súdnictvo - konanie o ochrane pred nezákonným zásahom

spisová značka	II. ÚS 743/2015
populárny názov	Pokuta za porušenie povinnosti verejného funkcionára
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	
analytická právna veta	V konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom.
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia Obecného zastupiteľstva obce E. (ďalej len „obecné zastupiteľstvo“ alebo „odporca“) č. OcZ 9-34/2015 z 24. júna 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).</p> <p>Navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii starostu obce E. bola napadnutým rozhodnutím obecného zastupiteľstva uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) vo výške 1 699 eur z dôvodu porušenia čl. 7 ods. 1 písm. d) a písm. e) a čl. 7 ods. 2 ústavného zákona tým, že nepodal v ustanovenej lehote oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“) a nepriložil potvrdenie o podanom daňovom priznaní.</p> <p>Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie námietok navrhovateľa vznesených proti napadnutému rozhodnutiu obecného zastupiteľstva. Navrhovateľ artikuluje predovšetkým tieto výhrady: (i) tvrdí, že oznámenie podal na obecnom úrade, (ii) dôvodí, že obecné zastupiteľstvo mu neoznámilo začatie konania a nevyzvalo ho, aby sa vyjadril k začatiu konania, (iii) uvádza,</p>

	<p>že obecné zastupiteľstvo nemalo žiadne zistenia, ktoré by nasvedčovali tomu, že navrhovateľ v oznámení uviedol neúplné a nepravdivé údaje, (iv) namieta, že napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva nespĺňa zákonné náležitosti výroku a jeho odôvodnenia, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva bolo zdôvodnené len citáciou ustanovení čl. 7 ods. 1 písm. d) a e) a ods. 2 ústavného zákona, skutkové zistenia obecného zastupiteľstva nie sú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia konkretizované, a nie je ani zrejmé, z akých dôvodov a dôkazov a v akej ich hodnotiacej väzbe bol ustálený skutkový stav veci, z ktorého obecné zastupiteľstvo pri rozhodovaní v jeho veci vychádzalo.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním sui generis upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého príslušný orgán verejnej moci v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich im predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona.</p> <p>V tomto prípade je bazálnou otázkou, aké princípy ovládajú a vzťahujú sa na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vedené príslušným orgánom verejnej moci v zmysle ústavného zákona.</p> <p>Primárnym musí byť zohľadnenie tých ustanovení ústavného zákona, ktoré upravujú samotné konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. Ústavodarca upravením a zdôraznením právnych inštitútov (najmä procesnoprávných), napr. dokazovanie, riadne zisťovanie stavu vecí, povinnosť podnecovateľa riadne odôvodniť podnet, zároveň reflektoval princíp uplatňovaný v „štandardných“ procesoch (správny poriadok, občiansky súdny poriadok, trestný poriadok), aby rozhodnutia orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní (reglementovaným právom) o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb (v tomto prípade verejných funkcionárov) a právnických osôb boli založené na správnom a v dostatočnom rozsahu zistenom skutkovom stave veci.</p> <p>Sekundárne je potrebné akcentovať aj ďalšie princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie, v rámci ktorého orgán verejnej moci rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb. Tieto sú uvedené v Ústave Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v čl. 46 a nasl. (právo na súdnu a inú právnu ochranu), v prerokovávanom prípade konkrétne čl. 46 ods. 1 ústavy. V prípade konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov v zmysle ústavného zákona pôjde o princípy spojené s právom na inú právnu ochranu.</p> <p>Povinnosť orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou konajúceho orgánu verejnej moci.</p> <p>Aplikujúc už uvedené konklúzie na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pred obecným zastupiteľstvom v navrhovateľovej veci, ústavný súd konštatuje, že v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom.</p> <p>Obecné zastupiteľstvo musí preto v takomto konaní vykonať dokazovanie z úradnej povinnosti a na základe vykonaného dokazovania v potrebnom rozsahu konkretizovať, akú povinnosť alebo obmedzenie ustanovenú ústavným zákonom alebo zákonom verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil. Dôsledkom toho potom je, že verejný funkcionár nie je povinný preukazovať, že splnil alebo neporušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom, ale naopak, skutočnosť, že ostal po začatí konania prípadne nečinný alebo nebol v konaní dostatočne aktívny, nemôže ísť na jeho ťarchu. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov verejného funkcionára nezaťažuje tzv. dôkazné bremeno, na základe ktorého by bol povinný preukazovať alebo vyvracať určité</p>

	<p>skutočnosti, ktoré majú vplyv na rozhodnutie výboru (porov. I. ÚS 45/2011, IV. ÚS 182/07).</p> <p>Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa atribúty riadneho odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej moci a z pohľadu záverov v ňom uvedených je prejavom arbitrárneho prístupu obecného zastupiteľstva k rozhodovaniu navrhovateľovej veci.</p> <p>Navrhovateľ mal možnosť sa k začatiu konania proti jeho osobe vyjadriť na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 24. júna 2015, a to ústne, pričom uviedol, že oznámenie podal v lehote predpokladanej ústavným zákonom do podateľne na obecnom úrade. Obecné zastupiteľstvo v napadnutom rozhodnutí však na tieto ťažiskové námietky a návrhy navrhovateľa relevantne neodpovedalo, neuviedlo, ako sa s nimi vysporiadalo, nezdôvodnilo vypočutie/nevypočutie svedkov (zamestnancov obecného úradu alebo poslancov obecného zastupiteľstva), neuviedlo, či lustrovalo evidenciu došlej pošty podateľne obecného úradu a aké skutočnosti zistilo. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné zistiť, aké iné dôkazy obecné zastupiteľstvo priamo v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vykonalo a z ktorých vychádzalo pri konštatácii nesplnenia povinnosti navrhovateľa v zmysle čl. 7 ods. 1 písm. d) a e) a ods. 2 ústavného zákona.</p> <p>Ústavný súd zároveň vyjadruje znepokojenie aj zo skutočností, že konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov proti navrhovateľovi prebehlo v jeden deň v rámci zasadnutia obecného zastupiteľstva. A teda v jeden deň sa konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov začalo, v ten istý deň prebehlo dokazovanie, vyjadrenie navrhovateľa na zasadnutí obecného zastupiteľstva a v ten istý deň bolo obecným zastupiteľstvom prijaté napadnuté rozhodnutie. Možno teda hovoriť o podstatnom oklieštení ústavného práva navrhovateľa na obhajobu, resp. materiálne popretie tohto práva.</p> <p>Tým, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obecného zastupiteľstva nespĺňa z dôvodov už uvedených atribúty riadneho odôvodnenia, ústavný súd ako orgán verejnej moci povolaný až sekundárne zisťovať, či konanie verejného funkcionára bolo/nebolo v rozpore s ústavným zákonom, nemohol suplovať ústavným zákonom uloženú povinnosť obecného zastupiteľstva zisťovať a preukázať, že navrhovateľ nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo iným zákonom.</p> <p>Napadnuté rozhodnutie obecného zastupiteľstva nespĺňa atribúty kladené na kvalitu rozhodnutia orgánu verejnej moci čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd preto rozhodol tak, že</p> <p><u>Rozhodnutie Obecného zastupiteľstva obce L. zrušil</u> <u>Obecné zastupiteľstvo obce L. je povinné uhradiť sťažovateľovi trovy konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 45/2011, IV. ÚS 182/07, I. ÚS 56/01, I. ÚS 165/02, II. ÚS 410/06, III. ÚS 53/06, IV. ÚS 24/07, IV. ÚS 85/2010
súvisiace právne predpisy	zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov čl. 7 zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov čl. 9
klúčové slová	obec - obecné zastupiteľstvo verejný záujem, spoločenský záujem rozhodnutie - odôvodnenie verejná funkcia

spisová značka	II. ÚS 769/2015
populárny názov	Nesprávne poučenie o lehote na podanie námietok proti ďalším trovám exekúcie
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	23.03.2016

dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1
analytická právna veta	Ak došlo k pochybeniu súdneho exekútora spočívajúcemu v nesprávnom poučení obsiahnutom v upovedomení o ďalších trovách exekúcie o lehote na podanie opravného prostriedku proti týmto trovám, ale zároveň aj k pochybeniu sťažovateľa, ktorý sa týmto zjavne nesprávnym poučením spravoval, nie je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľný a udržateľný právny názor, podľa ktorého zodpovednosť za vzniknutú situáciu má niesť sťažovateľ v dobrej viere sa spoliehajúci na správnosť poučenia v upovedomení.
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“).</p> <p>Súdny exekútor vydal upovedomenie o ďalších trovách exekúcie a povinného (sťažovateľa, pozn.) poučil o možnosti vzniesť námietky do 14 dní od ich doručenia. Toto upovedomenie mu bolo doručené 10. 4. 2014. Námietky proti ďalším trovám exekúcie podal 23. 4. 2014. Okresný súd námietky zamietol a konštatoval, že lehota na podanie námietok je 3-dňová zákonná a nemožno ju predlžovať.</p> <p>Sťažovateľ tvrdí, že v sťažnosti označené právo bolo porušené tým, že okresný súd neprihliadol na skutočnosť, že súdny exekútor v upovedomení o ďalších trovách exekúcie nesprávne poučil sťažovateľa o možnosti vzniesť námietky proti ďalším trovám exekúcie v 3 dni od doručenia upovedomenia o ďalších trovách exekúcie a námietky sťažovateľa proti ďalším trovám exekúcie následne zamietol z dôvodu, že boli podané po uplynutí zákonom ustanovenej 3-dňovej lehoty. Okresný súd v konaní pred ústavným súdom zotrval na stanovisku, že námietky proti ďalším trovám exekúcie boli podané po uplynutí zákonom ustanovenej 3-dňovej lehoty, a konštatoval, že aj keby prihliadol na nesprávne poučenie v upovedomení, vzhľadom na skutočnosť, že v exekučnom konaní došlo k navýšeniu pohľadávky oprávneného o úroky, ktoré boli exekučným titulom priznané do zaplataenia pohľadávky, námietky sťažovateľa by taktiež zamietol.</p>
z odôvodnenia	<p>Skutočnosť, že sťažovateľ bol súdnym exekútorom nesprávne poučený o možnosti vzniesť námietky proti ďalším trovám exekúcie, nebola sporná. Podľa názoru ústavného súdu bolo povinnosťou okresného súdu sa námietkami sťažovateľa proti ďalším trovám exekúcie meritórne zaoberať a rozhodnúť o nich.</p> <p>V prípade, ak došlo k pochybeniu súdneho exekútora ako štátom určenej osoby na vykonávanie exekučnej činnosti spočívajúcemu v nesprávnom poučení obsiahnutom v upovedomení o ďalších trovách exekúcie o lehote na podanie opravného prostriedku proti týmto trovám (čo je vo svojej podstate účelom námietok voči ďalším trovám exekúcie), ale zároveň aj k pochybeniu sťažovateľa, ktorý sa týmto zjavne nesprávnym poučením spravoval (pričom ústavný súd týmto nesleduje spochybenie váhy maxime ignorantie iuris ani zásady vigilanibus iura scripta sunt), nie je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľný a udržateľný právny názor okresného súdu, podľa ktorého zodpovednosť za vzniknutú situáciu má niesť sťažovateľ v dobrej viere sa spoliehajúci na správnosť poučenia v upovedomení. V skutočnosti je totiž všeobecný súd aj podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu primárnym ochrancom nielen zákonnosti, ale aj ústavnosti a je jeho povinnosťou zákony vykladať a aplikovať tak, aby nedochádzalo k ústavne neakceptovateľným zásahom do základných práv fyzických a právnických osôb. Ak sa všeobecný súd dopustí pochybenia, ktoré má v okolnostiach prípadu ústavnú intenzitu, tak nemožno dôsledky jeho pochybenia pričítať na ťarchu sťažovateľa. Navyše, pri takej interpretácii a aplikácii zákona, k akej došlo vo veci sťažovateľa, by sa zásadným spôsobom spochybnil význam ustanovenia § 204 ods. 2 OSP.</p> <p>Za danej situácie to bol práve okresný súd, ktorý bol povinný napriek pochybeniu súdneho exekútora, ale opäť prízvukované zároveň aj sťažovateľa, ktorý si „neustriehol“ zákonnú lehotu na podanie námietok, toto pochybenie konvalidovať a poskytnúť ochranu právam sťažovateľa tak, že námietky proti ďalším trovám exekúcie meritórne prerokuje a rozhodne o nich, a nie ich</p>

	<p>jednoducho a rýchlo z procesných dôvodov zamietne. Navyše okresný súd v napadnutom uznesení ani len necituje ustanovenie § 204 ods. 2 OSP, a vôbec nevysvetľuje, prečo ho v danom prípade neaplikoval. Rozhodnutie okresného súdu je z tohto pohľadu arbitrárne.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že <u>Základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves porušené bolo.</u></p> <p><u>Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Okresný súd Spišská Nová Ves je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, IV. ÚS 200/07, IV. ÚS 236/07, IV. ÚS 397/2010
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov § 204 ods. 2 zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	<p>exekúcia - trovy exekúcie</p> <p>výklad (interpretácia)-ústavne konformný</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na prístup k súdu</p> <p>aplikácia právnych noriem - ústavne nesúladná</p> <p>interpretácia právnych noriem</p> <p>poučenie, poučovacia povinnosť - poučovacia povinnosť súdu</p> <p>exekúcia - exekučné konanie</p> <p>domnienka - nevyvrátiteľná</p> <p>odvolanie - rozhodnutie o odvolaní</p> <p>subsidiarita</p> <p>arbitrárnosť</p>

spisová značka	II. ÚS 808/2015
populárny názov	Opomenutie relevantného skutkového zistenia
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	17.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 20</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 ods. 1</p>
analytická právna veta	K porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie môže dôjsť aj vtedy, ak všeobecný súd pri formulovaní skutkových záverov opomenie určitú (a pritom nie bezvýznamnú) časť skutkových zistení, ktoré vyšli v konaní najavo, a to zvlášť vtedy, ak na ne účastník konania upozornil, resp. ich namietal. Ak všeobecný súd primeraným spôsobom príslušný (a účastníkom konania namietanú) časť relevantných skutkových zistení vo svojom rozhodnutí nevyhodnotí bez toho, že by napr. poukázal na ich bezvýznamnosť či irelevantnosť, tak sa dopúšťa svojvôle.
skutkový stav a základné fakty	<p>Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie označených základných práv postupom a uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“), Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Sťažnosť bola prijatá na ďalšie konanie iba v časti namietaného porušenia práv postupom a uznesením krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľka uzavrela s D. R. (dodávateľka) zmluvu o sprostredkovaní poistenia v zmysle § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, predmetom ktorej bolo dodávanie</p>

	<p>(sprostredkovanie) poisťných zmlúv pre sťažovateľku (odberateľku), a to za úhradu. Dodávateľka sa na základe sprostredkovateľskej zmluvy zmenkovo zaviazala, že sťažovateľke do 31. marca 2010 zaplatí zmenkovú pohľadávku v sume 497,91 €. Z dôvodu, že zmenka nebola ku dňu splatnosti zaplatená, sťažovateľka na základe rozhodcovskej doložky, ktorá bola súčasťou sprostredkovateľskej zmluvy, podala Arbitrážnemu súdu v Košiciach žalobu. Arbitrážny súd vydal rozsudok, v ktorom zaviazal dodávateľku k úhrade uvedenej sumy. Sťažovateľka z dôvodu, že dodávateľka dobrovoľne neplnila to, čo jej bolo uložené na základe rozsudku arbitrážneho súdu, podala proti nej návrh na vykonanie exekúcie, na základe ktorého súdny exekútor požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora zamietol. Napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne napadnutým uznesením krajský súd. Dovolanie sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu najvyšší súd odmietol ako neprípustné.</p> <p>Sťažovateľka namieta, že krajský súd sa v napadnutom konaní nevysporiadal s jej odvolacími námietkami smerujúcimi proti hmotnoprávnym a procesnoprávnym záverom obsiahnutým v napadnutom uznesení okresného súdu. Sťažovateľka v odvolaní uviedla argumenty preukazujúce procesné a hmotnoprávne pochybenia okresného súdu spočívajúce v chybnom skutkovom závere, že s prípadom nesúvisiaca poisťná zmluva je právnym základom zmenky, o ktorú vo veci išlo. Krajský súd napadnutým uznesením dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, a preto rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne, pričom vôbec nezrejmil v reakcii na sťažovateľkinu podstatnú námietku, z akých dôvodov je „právnym podkladom sporu poisťná zmluva a v nej uvedená rozhodcovská doložka“.</p> <p>V odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu sa uvádza, že vydaniu exekučného titulu predchádzala poisťná zmluva uzatvorená medzi účastníkmi dňa 27. 10. 2009, na základe ktorej sa oprávnený dohodol s povinnou na poistení, a to na životné poistenie, úrazové poistenie na dobu 15 rokov. ... Súčasťou zmluvy sú aj osobitné zmluvné dojednania - rozhodcovská doložka. Okresný súd v ďalšej časti napadnutého uznesenia vyslovil záver, že medzi sťažovateľkou a povinnou (dodávateľkou) ide o spotrebiteľský vzťah. Na tomto základe okresný súd v napadnutom uznesení uzavrel, že rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, v dôsledku čoho je samotný exekučný titul nevykonateľný, „keďže ho vydal orgán, ktorý na to zmocnený nebol, pretože konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorá platná nie je“. V odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažovateľka spochybnila predovšetkým skutkové závery okresného súdu, ako aj ich právne posúdenie.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu</p> <p>Napadnutým uznesením krajský súd rozhodol, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné, a preto napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil. V napadnutom uznesení krajského súdu sa okrem iného uvádza:</p> <p><i>„Odvolací súd preto konštatuje, že súd prvého stupňa v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní správne preskúmal nielen žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, ale aj poisťnú zmluvu zo dňa 22. 01. 2009 a to v súlade s ustanoveniami, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy. Predmetná poisťná zmluva totiž môže obsahovať viaceré neprijateľné podmienky.“</i></p> <p>Sťažovateľka vo svojej kľúčovej námietke obsiahnutej v odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu spochybnila skutkový záver okresného súdu, podľa ktorého poisťná zmluva uzavretá medzi sťažovateľkou a povinnou bola základom nároku uplatňovaného sťažovateľkou proti povinnej zmenkou. Sťažovateľkou spochybnený skutkový záver bol rozhodujúcim podkladom na rozhodnutie vo veci samej, pretože z rozhodcovskej doložky obsiahnutej v tejto poisťnej zmluve všeobecné súdy vyvodili právny záver o nedostatku právomoci arbitrážneho súdu rozhodnúť o nároku uplatňovanom sťažovateľkou, čím v konečnom dôsledku spôsobili nevykonateľnosť exekučného titulu (rozsudku</p>

	<p>arbitrážneho súdu).</p> <p>Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že odvolací súd sa nevysporiadal s kľúčovou odvolacou námietkou sťažovateľky, a preto ho možno kvalifikovať ako nepreskúmateľné a arbitrárne. Navyše ústavný súd po preskúmaní spisovej dokumentácie dospel k záveru, že okresný súd sa vo veci sťažovateľky zjavne dopustil excesu vo svojich skutkových zisteniach, pričom krajský súd toto pochybenie súdu prvého stupňa neodstránil aj napriek tomu, že sťažovateľka na túto skutočnosť dôrazne upozornila vo svojom odvolaní.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie nepochybne môže dôjsť aj vtedy, ak všeobecný súd pri formulovaní skutkových záverov opomenie určitú (a pritom nie bezvýznamnú) časť skutkových zistení, ktoré vyšli v konaní najavo, a to zvlášť vtedy, ak na ne účastník konania upozornil, resp. ich namietal (v konkrétnych okolnostiach v odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, pozn.). Ak všeobecný súd primeraným spôsobom príslušnú (a účastníkom konania namietanú) časť relevantných skutkových zistení vo svojom rozhodnutí nevyhodnotí bez toho, že by napr. poukázal na ich bezvýznamnosť či irelevantnosť, tak sa dopúšťa svojvôle, ktorá má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením</p> <p>Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu sa v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu otvára priestor na to, aby sa krajský súd a následne prípadne aj okresný súd samy vyrovnali s ochranou práv hmotného charakteru. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti sťažovateľky nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka, zastúpená v konaní pred ústavným súdom kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite sťažnosti žiadala uložiť povinnosť úhrady trov konania len najvyššiemu súdu. Sťažovateľka návrh neupravila, a to aj napriek tomu, že z uznesenia o prijatí sťažnosti na ďalšie konanie jej musela byť známa skutočnosť o prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie len v časti smerujúcej proti krajskému súdu. Ústavný súd preto, súc viazaný petitom sťažnosti, návrhu sťažovateľky na úhradu trov konania uplatnenú proti najvyššiemu súdu, ktorý účastníkom tohto konania nie je, nevyhovel.</p> <p>Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu a jeho uznesením porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 49/01, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 195/07, I. ÚS 35/98, III. ÚS 209/04, II. ÚS 182/06, IV. ÚS 311/08, IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05</p>

	ESEP: Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998
súvisiace právne predpisy	
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na súdnu ochranu arbitrážnosť exekúcia - exekučné konanie skutkový stav vecí - zistenie

Uznesenie:

spisová značka	II. ÚS 182/2016
populárny názov	Koncentračná zásada vo vyvlastňovacom konaní
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	24.02.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 14 Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1
analytická právna veta	Právny názor, podľa ktorého má vlastník v zmysle koncentračnej zásady uplatniť žiadosť o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov najneskôr pri ústnom pojednávaní, je ústavne akceptovateľný.
skutkový stav a základné fakty	Stavebný úrad oznámil sťažovateľke začatie vyvlastňovacieho konania a nariadil ústne konanie na prerokovanie návrhu navrhovateľa na vyvlastnenie časti špecifikovaného pozemku, ktorého je sťažovateľka spoluvlastníčkou, z dôvodu, že sťažovateľka neuzavrela s navrhovateľom vyvlastnenia kúpnu zmluvu. V predmetnom oznámení stavebný úrad výslovne upozornil sťažovateľku, že podľa § 113 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, námietky proti vyvlastneniu musia účastníci konania uplatniť najneskôr pri ústnom pojednávaní. Na námietky uplatnené neskôr a na námietky, ktoré boli v územnom konaní zamietnuté alebo ktoré mohol účastník uplatniť v územnom konaní podľa stavebného zákona, sa neprihliada. Sťažovateľka nemala žiadne námietky proti uskutočneniu stavby. Ako uviedla, je si vedomá, že sa jedná o verejný záujem. Porozumela poučeniu, že ak neuzavrie kúpnu zmluvu, budú jej pozemky vyvlastnené. Účastníčka namietala ponúkanú cenu na m ² a uviedla, že za týchto podmienok nie je ochotná uzavrieť kúpnu zmluvu. Po vykonaní ústneho konania stavebný úrad rozhodol tak, že špecifikované pozemky vo vymedzenom rozsahu vyvlastnil za náhradu natrvalo vo verejnom záujme v prospech navrhovateľa. Námietky sťažovateľky týkajúce sa ceny vyvlastňovaných nehnuteľností zamietol. Proti rozhodnutiu stavebného úradu o vyvlastnení podala odvolanie, v ktorom požiadala o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov na základe § 110 ods. 3 stavebného zákona. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský stavebný úrad tak, že rozhodnutie stavebného úradu potvrdil. Proti rozhodnutiu podala sťažovateľka krajskému súdu žalobu, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia. O žalobe rozhodol krajský súd tak, že ju zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že tento rozsudok potvrdil.
z odôvodnenia	K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 14 dohovoru, ako aj k namietanému porušeniu

práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím stavebného úradu, rozhodnutím krajského stavebného úradu a napadnutým rozsudkom krajského súdu

Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu stavebného úradu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský stavebný úrad. Proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu podala následne sťažovateľka žalobu, ktorou sa domáhala, aby krajský súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia. O tejto žalobe rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom s tým, že proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie podľa § 201 a nasl. OSP, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom. Právomoc krajského súdu, ktorú uplatnil pri preskúmaní rozhodnutia krajského stavebného úradu (a stavebného úradu, pozn.), ako aj právomoc najvyššieho súdu, ktorú uplatnil pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu, vylučuje, aby rozhodoval ústavný súd, preto sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s porušením čl. 12 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s porušením čl. 14 dohovoru, ako aj k namietanému porušeniu práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Najvyšší súd a krajský poukázali na to, že sťažovateľka bola osobitne poučená o tzv. koncentračnej zásade podľa § 113 ods. 3 stavebného zákona, ktorou sa riadi vyvlastňovacie konanie. Vychádzajúc z obsahu zápisnice z ústneho pojednávania z 30. októbra 2009, dospeli k záveru, že sťažovateľka uplatnila na tomto ústnom pojednávaní jedinú námietku – týkajúcu sa výšky náhrady za vyvlastňovanú časť pozemkov. Konajúce súdy poukázali tiež na to, že sťažovateľka uplatnila žiadosť podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona až v odvolaní proti rozhodnutiu stavebného úradu z 10. augusta 2011.

Najvyšší súd v spojení s krajským súdom akceptovali právny záver krajského stavebného úradu, že koncentračnú zásadu je potrebné aplikovať aj na žiadosť vlastníka o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na znenie § 110 ods. 3 stavebného zákona, z ktorého vyplýva, že predpokladom postupu podľa tretej vety tohto odseku je procesný úkon vlastníka pozemku – žiadosť o rozšírenie vyvlastnenia na zostávajúcu časť pozemku. Tento procesný úkon priamo smeruje k rozšíreniu rozsahu vyvlastnenia a to tak, aby sa vyvlastnenie vzťahovalo na celý dotknutý pozemok, a tak má aj priamy vplyv na absolútnu výšku náhrady, ktorá sa vypláti za predmet vyvlastnenia. Stavebný úrad tejto žiadosti vyhovie, ak sú splnené podmienky vymedzené v tretej vete § 110 ods. 3 stavebného zákona. Splnenie týchto podmienok skúma vždy len na žiadosť vlastníka, nie ex offo. Vychádzajúc z povahy žiadosti podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona a dôsledkov spojených s jej úspešným uplatnením a s prihliadnutím na účel koncentračnej zásady vo vyvlastňovacom konaní, považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný taký výklad § 110 ods. 3 a § 113 ods. 3 stavebného zákona, ktorý podriaďuje uplatnenie žiadosti o rozšírenie vyvlastnenia aj na zostávajúcu časť pozemkov koncentračnej zásade a takto vyžaduje, aby vlastník túto žiadosť uplatnil najneskôr pri ústnom pojednávaní podľa § 113 ods. 1 stavebného zákona. Vzhľadom na tento záver bolo bezpredmetné skúmať, ako sa umiestnením protipovodňovej ochrany zmenila možnosť užívania zostávajúcej časti pozemkov a či boli splnené podmienky na vyhovenie žiadosti podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že bola uvedená do omylu, čo sa týka umiestnenia stavby – protipovodňovej ochrany na pozemku, ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný právny názor konajúcich súdov, podľa ktorého ak po oboznámení sa s geometrickým plánom, ktorý jej bol doručený, si sťažovateľka nebola istá umiestnením stavby, mohla nahliadnuť do administratívneho spisu, prípadne žiadať dodatočné informácie, prípadne vysvetlenia tak, aby nadobudla istotu v uvedenej veci. Nemožno automaticky považovať za ústavne neakceptovateľný taký postup stavebného úradu pri vyvlastňovacom konaní, ktorý po vykonaní príslušných úkonov a poskytnutí zákonom vyžadovaných podkladov a informácií stále ponechá pochybnosť u účastníka konania o niektorých aspektoch vyvlastnenia, ktorú možno odstrániť primeranou procesnou aktivitou účastníka konania (napr. nahliadnutie do spisu),

	<p>ktorú tento účastník môže vykonať bez neprimeraných ťažkostí.</p> <p>Ústavný súd takto konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu v spojení s právnym názorom krajského súdu je jeden z možných výkladov príslušných ustanovení stavebného zákona, nemožno mu vytknúť nelogickosť, vnútornú rozpornosť, v zásade rešpektuje zmysel a účel uvedených ustanovení a ako celok nie je arbitrárny. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu poskytuje primeraný podklad pre jeho výrok, takto právny záver najvyššieho súdu nie je ani zjavne neodôvodnený, preto je ústavne akceptovateľný.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol tak, že: <u>Sťažnosť sťažovateľky odmietol.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 236/07, IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 115/07, I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09
súvisiace právne predpisy	zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov § 110 ods. 3 zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov § 113 ods. 3
klúčové slová	práva a slobody – základné ľudské práva a slobody - právo vlastníť majetok princíp a zásady (zjednotenie pojmov) - zásady správneho konania správne súdnictvo - rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov vyvlastnenie - podmienky princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-zásada koncentrácie diskriminácia - zákaz práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na spravodlivý proces arbitrárnosť verejný záujem, spoločenský záujem

spisová značka	II. ÚS 265/2016
populárny názov	Neschválenie reštrukturalizačného plánu veriteľským výborom
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
dátum rozhodnutia	23.03.2016
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 35 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
analytická právna veta	Nevyhlasením konkurzu v situácii, keď veriteľský výbor v zákonnej lehote reštrukturalizačný plán neschválil, by vznikla patová situácia. Príslušný súd totiž nemá voči členom veriteľského výboru žiadne právne prostriedky, ktorými by ich mohol donútiť hlasovať za reštrukturalizačný plán. Iný výklad by viedol k tomu, že by súd nahrádzal rozhodovanie zákonom zverené veriteľskému výboru vlastným rozhodnutím.
skutkový stav a základné fakty	Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozhodol o povolení reštrukturalizácie sťažovateľa v 1. rade. Vzhľadom na neschválenie reštrukturalizačného plánu veriteľským výborom požiadal správca súd o vyhlásenie konkurzu na sťažovateľa v 1. rade. Sťažovateľ v 1. rade sa domáhal nariadenia pojednávania vo veci žiadosti správcu o vyhlásenie konkurzu. Sťažovateľ v 1. rade sa spoliehal, že súd, ktorého povinnosťou je vykonávať dohľad (reálny, nie iba formálny) nad zákonným priebehom jeho reštrukturalizácie a všetkých úkonov urobených v

	<p>rámci nej, nemôže vyhlásiť konkurz na základe rozhodnutia veriteľského výboru, ktoré vzniklo nezákonným postupom. Okresný súd vydal (bez nariadenia požadovaného pojednávania) napadnuté uznesenie, ktorým zastavil reštrukturalizačné konanie voči sťažovateľovi v 1. rade, začal konkurzné konanie a vyhlásil konkurz na sťažovateľa v 1. rade, ustanovil správcu konkurznej podstaty sťažovateľa v 1. rade a vyzval veriteľov sťažovateľa v 1. rade na prihlásenie svojich pohľadávok do konkurzu.</p> <p>Porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie spočíva podľa sťažovateľov v tom, že okresný súd:</p> <p>a) sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľa v 1. rade, že rozhodnutie veriteľského výboru o neschválení návrhu reštrukturalizačného plánu vzniklo na základe protizákonného postupu veriteľského výboru v rozpore s § 127 ods. 4 ZKR, podľa ktorého „[č]len veriteľského výboru je povinný konať v spoločnom záujme všetkých veriteľov prihlásených pohľadávok“;</p> <p>b) nenariadil pojednávanie požadované sťažovateľom v 1. rade na preukázanie opodstatnenosti už uvedenej námietky a</p> <p>c) postupoval formalisticky, keď vydaním napadnutého uznesenia poskytol právnu ochranu postupu niektorých účastníkov reštrukturalizačného konania (členov veriteľského výboru), ktorý bol potenciálne protiprávny, na úkor iných účastníkov konania bez toho, aby umožnil iným účastníkom konania sa proti tomu adekvátne brániť.</p> <p>Sťažovatelia v podstate broja proti platnému a účinnému zneniu ustanovení § 144 ZKR.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Veriteľský výbor o reštrukturalizačnom pláne rokoval a neschválil ho, čo nie je sporné. Z § 144 ods. 2 ZKR možno v takom prípade vyvodit' povinnosť príslušného súdu vyhlásiť konkurz, t. j. uplatniť takú jeho interpretáciu, akú v posudzovanej veci zvolil okresný súd. V prospech takéhoto výkladu možno argumentovať predovšetkým tým, že nevyhlásením konkurzu v situácii, keď veriteľský výbor v zákonnej lehote reštrukturalizačný plán neschválil (resp. ho zamietol), by vznikla patová situácia. Príslušný súd totiž nemá voči členom veriteľského výboru žiadne právne prostriedky, ktorými by ich mohol donútiť hlasovať za reštrukturalizačný plán. V konečnom dôsledku by iný výklad § 144 ods. 2 ZKR viedol k tomu, že by súd nahrádzal rozhodovanie zákonom zverené veriteľskému výboru (v tomto prípade business judgment) vlastným rozhodnutím, čo je prípustné len tam, kde ho na to zákon výslovne. Nič nerieši ani opakované vracanie veci príslušným súdom veriteľskému výboru na nové prerokovanie a rozhodnutie, keďže by to odporovalo účelu § 144 ods. 1 ZKR, ktorý ustanovuje kogentné lehoty, čo je v rozpore s jasným znením § 144 ZKR o striktných lehotách, v ktorých sa musí rozhodnúť, či sa „ide“ do reštrukturalizácie podľa reštrukturalizačným plánom navrhnutých podmienok, alebo nie. Z uvedených dôvodov považuje ústavný súd spôsob interpretácie a aplikácie ustanovení § 144 ZKR, ktorú v napadnutom uznesení uplatnil okresný súd, za ústavne konformný.</p> <p>Taktiež nie je nič chybné na tom, ak okresný súd nenariadil pojednávanie. Ustanovenie § 144 ods. 2 ZKR viaže vyhlásenie konkurzu na formálne požiadavky - zamietavé uznesenie alebo neuznesenie veriteľského výboru sa v určitej lehote. Povinnosť nariadiť pojednávanie by snáď bolo možné postulovať, ak by bolo sporné, či sa schôdza konala v lehote, alebo nie (napr. by sa predĺžila do polnoci posledného dňa a bolo by sporné, kedy presne sa o pláne hlasovalo), prípadne keby bola z nejakého dôvodu nejasná zápisnica alebo nezistiteľný obsah rokovania schôdze. O také prípady tu nešlo, sťažovatelia obsah zápisnice nerozporujú. Z nej je zrejmé, že schôdza plán neschválila. Keďže súd tu nemá žiadnu materiálnu kontrolnú možnosť, pojednávanie by celkom zjavne ničomu neprospelo.</p> <p>Vec je odlišná od sp. zn. II. ÚS 867/2014, pretože v tejto išlo o konverziu nie pre formálne dôvody, ale pre materiálne dôvody (nesprávne obsadenie veriteľského výboru a z toho plynúce následky), ktoré boli medzi účastníkmi sporné a v ktorej súd vykonával aj určité oboznamovanie sa so vzájomnými podaniami. Okrem toho bolo sporné, či samotné zákonné podmienky (nezvolenie veriteľského výboru) boli naplnené. V prerokovanej veci sťažovateľov samotné predpoklady skutkovo sporné nie sú, sťažovatelia sa len domáhajú ich odlišného posúdenia okresným súdom, resp. vykonania určitých zásahov zo strany okresného súdu,</p>

	<p>aby skorigoval závery veriteľského výboru.</p> <p>Na tomto základe ústavný súd <u>odmietol sťažnosť sťažovateľov</u> podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.</p> <p>Odlišné stanovisko sudcu Lajosa Mészárosa</p> <p>Veriteľský výbor o reštrukturalizačnom pláne rokoval a neschválil ho, čo vo veci sťažovateľov nebolo sporné. Ustanovenie § 144 ods. 2 ZKR v takom prípade obligatórne predpokladá vyhlásenie konkurzu. Na veci by sa nič nezmenilo, ani keby bola pravda, že členovia veriteľského výboru vykonávali svoju funkciu v rozpore so záujmami všetkých veriteľov, pretože to by znamenalo nanajvýš neplatnosť prijatého uznesenia. To by buď viedlo tiež k vyhláseniu konkurzu pre neuznesenie sa v zákonnej lehote (§ 144 ods. 2 druhá alternatíva), alebo (čo zrejme sťažovatelia sledujú) k opätovnému hlasovaniu veriteľského výboru. Avšak súd voči veriteľskému výboru nemá žiadne donucujúce oprávnenia, takže nikdy nemôže donútiť jeho členov hlasovať za reštrukturalizačný plán.</p> <p>Ak sťažovatelia tvrdia, že existuje aj akási „medzera“ v zákone (ZKR), môže ísť o „medzeru pravú“, teda zámerne zákonodarcom neupravenú určitú otázku, kedy súdy nemôžu vôľu zákonodarcu len tak svojvoľne nahradiť svojou predstavou, alebo „medzeru nepravú“, teda neúmyselné opomenutie zákonodarcu. Súdy potom môžu takúto medzeru zaplniť analógiou, ak odôvodnia, prečo ide o medzeru nepravú, teda prečo nejde o úmyselne ponechanú otázku bez právnej úpravy. Interpretácia zákona je však vecou všeobecných súdov, preto je primárne ich úlohou identifikovať, či medzera je pravá alebo nepravá. Ústavný súd môže do ich záverov zasiahnuť len výnimočne. Okresný súd v prerokovávanej veci v praktických dôsledkoch dospel k záveru, že medzera je pravá, teda zákonodarcu mu úmyselne neumožnil zvrátiť rozhodnutie veriteľského výboru. Takémuto výkladu nemožno z ústavného hľadiska nič vytknúť.</p> <p>Pokiaľ sťažovatelia poukazujú na dohľad súdu v reštrukturalizačnom konaní, uniká im, že § 131 ods. 2 písm. f) ZKR považuje vyhlásenie konkurzu pri neschválení plánu za jednu z foriem výkonu dohľadu.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 867/2014
súvisiace právne predpisy	zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov § 144 ods. 2
klúčové slová	konkurz a reštrukturalizácia / vyrovnanie - reštrukturalizácia práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu - právo na súdnu ochranu rozhodnutie - odôvodnenie

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.